

НАЦІОНАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАСОБАМИ НАРОДНОГО ГУМОРИСТИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті обґрунтовано значення народного гумористичного мистецтва в національному вихованні майбутніх педагогів, охарактеризовано можливості використання народного гумору в професійній підготовці майбутніх педагогів. Узагальнено, що вивчення студентами прогресивного досвіду використання народного гумористичного мистецтва в навчанні та вихованні дітей і молоді слугує засобом стимулювання їх навчально-пізнавальних інтересів, виховання адекватного ставлення до предметів, процесів і явищ оточуючого світу, позитивних емоцій і почуттів, створення сприятливого морально-психологічного клімату в соціумі, розвитку творчих здібностей.

Ключові слова: національне виховання, професійно-педагогічна підготовка, гумористичне мистецтво, народний гумор.

На тлі глобалізації в сучасному освітньому просторі з усією гостротою постала проблема збереження національної самобутності народів, формування в молоді глибоких гуманістичних почуттів, що своїми витокami сягають етнопедагогічних джерел. В основу багатьох моделей педагогічної освіти в країнах Західної Європи покладено національні традиції та стереотипи поведінки. Невипадково в Концепції національного виховання студентської молоді серед основних напрямів національно-виховної діяльності визначено «культивування кращих рис української ментальності», «формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях та кращих надбаннях світової культури»; «вироблення умінь примножувати культурно-мистецькі надбання народу, відчувати і відтворювати прекрасне у повсякденному житті» та ін. [9].

Дієвим засобом національного виховання особистості майбутнього педагога є мистецтво. Рівень культури людини значною мірою залежить від її вміння бачити, відчувати й усвідомлювати прекрасне в мистецтві, зокрема, народному. Необхідною умовою національного виховання, на нашу думку, є формування особис-

тісного художньо-естетичного досвіду, основними складниками якого, на думку І. Зязюна, є потреби, емоції, почуття, смаки, погляди, ідеали. «Естетичний досвід через свої складові – спеціалізовані емоції і почуття, що обов'язково зумовлюють вольову діяльність, регулює людську поведінку, спрямовує дії людини на предмет, здатний задовольнити людську потребу» [4, с. 75].

Вважаємо, що професійна підготовка вчителя в педагогічному навчальному закладі на засадах гуманності, співробітництва і співтворчості з використанням народного гумористичного мистецтва слугуватиме забезпеченню суб'єктної позиції студентів у виховному процесі, стимулюватиме їх до самовиховання, розвитку креативного мислення, комунікативної культури та професійної компетентності.

Численні дослідження феномену гумору відображено у вітчизняній і зарубіжній філософській і психолого-педагогічній науці. Так, природу гумору, його соціальні функції та вплив на розвиток особистості вивчали Аристотель, Р. Декарт, Ж. Поль; психологічні переживання почуття радості – К. Ізард, Л. Саккетті, З. Фрейд; зв'язок гумору з інтелектуальною діяльністю особистості – Л. Фейербах, П. Якобсон; почуття гумору як об'єкт психологічного аналізу – А. Бабаджанова, О. Зайва та ін.

Педагогічний гумор як складову професійної майстерності вчителя розглядають Г. Васянович, Д. Гришин, І. Зязюн, В. Прокopenко, І. Харченко; питання особистісно зорієнтованого виховання в контексті налагодження суб'єкт-суб'єктних взаємин – Ш. Амонашвілі, І. Бех, О. Кононко, І. Підласий, О. Савченко; етнопедагогічні традиції дотепності, кмітливості, оптимізму українців – Р. Скульський, М. Стельмахович, В. Струманський, Є. Сявавко; універсальне та національне в англійському гуморі – І. Беженар, Ю. Рибалкіна; виховання почуття гумору в старших дошкільників і молодших школярів – Н. Старовойтенко, Д. Федоренко. Малодослідженою залишається проблема використання народного гумору з урахуванням його національної специфіки в навчанні та вихованні сучасної молоді.

Отже, *метою статті* є визначення жанрового розмаїття народного гумору та шляхів його використання у професійній підготовці майбутніх учителів задля формування в них етнопедагогічних цінностей.

Дієвим засобом позитивного впливу на емоційну сферу людини є народний гумор як невід'ємна складова фольклору, специфічна риса менталітету, духовності, світогляду етносу. Усмішка, сміх – це показники здоров'я, життєвих успіхів та емоційного комфорту. Древні мудреці зазначають: «Учись звеселятися!» (Сенека); «Жартувати слід для того, щоб здійснювати серйозні справи» (Аристотель), однак жартувати безперервно означає «брак розуму», про що писав Г. Сковорода: «І найкраще діло нудне без послаби, а тільки байдики бити у сто разів нудніше» [6, с. 290]. Твір філософа «Всякому городу нрав і права» – це класика українського гумористичного жанру.

Психологи вважають, що основа адекватного почуття гумору закладається в дитини у віці восьми-дев'яти місяців, коли формуються уявлення про постійність об'єкта, що дозволяє їй запам'ятовувати предмети навколишнього світу. Найпродуктивнішим віковим періодом для створення дитячих кумедних висловів є вік від двох до п'яти років. Невипадково К. Чуковський опублікував книгу з однойменною назвою. Високий рівень розвитку почуття гумору характерний для обдарованих дітей, які змалку люблять жарти, небилиці, байки, каламбури.

Гумористичне мистецтво становить вагомий пласт української народної культури. Недарма однією з істотних ознак менталітету українців є дотепність, весела вдача та вміння добродушно глузувати над своїми й чужими негараздами. «У гуморі виражається культура інтелекту, людяність думки», – справедливо зазначав В. Сухомлинський [12, с. 585]. Видатними майстрами гумору в українській літературі є Остап Вишня, Є. Дудар, С. Руданський, М. Хвильовий, О. Чорногуз та ін. Дослідженню фольклору, зокрема, дитячого, та його виховного потенціалу присвятили низку своїх публікацій такі вчені, як Г. Виноградов, А. Іваницький, Т. Макарова, М. Мельников, Л. Шулунова та ін. Окремі наукові праці висвітлюють теоретико-методичні основи використання українського фольклору, в тому числі й гумористичних творів, у діяльності позашкільних виховних інституцій (С. Афанасьєва, Л. Лазарева, Н. Соломко, Л. Шемет).

У багатьох видах мистецтва використання гумору є досить ефективним: у драматургії – комедія («Сватання на Гончарівці»

Г. Квітки-Основ'яненка, «Сто тисяч» І. Карпенка-Карого, «Марко в пеклі» І. Кочерги та ін.), літературі – сатира («Енеїда» І. Котляревського) та ін.

Гумористичні елементи посідають чільне місце в житті людини. Досить провести спостереження за дітьми, які неформально об'єднуються (без дорослих) у вільний від навчання час, і вслухатися в їхні голоси, щоб переконатись у цьому. Якщо запитати дівчаток-першокласниць, чому вони такі похмурі, то часто отримаємо відповідь: «Ми граємо в дорослих». У шкільному середовищі сумлінний учень майже не має приводу, щоб розвеселитись. А це вкрай необхідно не лише для його «інтелектуального відпочинку», але й для налагодження суб'єкт-суб'єктної взаємодії у процесі засвоєння навчально-пізнавальної інформації, оскільки ефективність виховного впливу на особистість значною мірою залежить від наявного морально-психологічного комфорту. Ставлення педагога до вихованця, яке базується на взаємоповазі, емпатії, людяності, відповідальності, співробітництві та співтворчості, створює оптимістичний настрій і позитивно налаштовує на реалізацію визначених цілей.

У довідковій психологічній літературі зазначено, що «почуття гумору – це здатність людини помічати в явищах їх комічні сторони, емоційно реагувати на них» [10, с. 447]. У народі кажуть, що про обличчя незнайомої людини важко судити, доки вона не посміхнеться. Сміх яскраво ілюструє не тільки те, як і над чим людина сміється, але й те, як вона здатна переживати інші емоційні стани (настрої, стреси, фрустрації, пристрасті тощо).

І. Беженар та Ю. Рибалкіна визначають шість теорій гумору, що групуються за двома основними напрямками – позитивним і негативним: теорія негативної якості об'єкта насміхання (Аристотель) та переваги над комічним предметом (Т. Гоббс, К. Уберхорт); теорія деградації (А. Бен, А. Стерн); теорія контрасту (І. Кант, Г. Спенсер); теорія відхилення від норми (К. Гросс, Е. Обуе); теорія перехрещення мотивів (А. Бергсон, З. Фрейд); теорія протириччя (Г. Гегель, А. Шопенгауер) [2, с. 204–211].

Н. Старовойтенко обґрунтувала критеріальні характеристики почуття гумору, а саме: інтелектуально-емоційний (розумові здібності, знання про моральні принципи й культуру спілкування,

здатність співпереживати, емпатійні здібності, позитивне сприймання довкілля), мотиваційний (мотиви пізнання, мотиви встановлення контактів, мотиви самоствердження, ігрові мотиви) і комунікативний (уміння визначати об'єкти гумору, сприймати, розуміти і творити гумор, виходити з конфліктних ситуацій за допомогою гумору, критично оцінювати свою поведінку тощо) [11].

Одним із аспектів педагогічної діяльності, спрямованої на підготовку майбутніх учителів до формування та розвитку почуття гумору в учнів, є їхнє психолого-педагогічне діагностування. На сучасному етапі значного поширення набули тестові методики, які містять запитання такого типу: чи любите ви сміятися; чи вмієте з гумором виходити з неприємних ситуацій; коли ви в поганому настрої, чи дратує вас сміх оточуючих; з усіх жанрів ви надаєте перевагу комедії; чи смієтеся наодинці із собою, коли читаете щось смішне тощо?

На нашу думку, рівень щасливого дитинства в суспільстві залежить від того, як часто сміються наші діти, тому майбутнім педагогам радимо ретельно вивчати своїх учнів задля формування в них позитивного ставлення до шкільного життя. За допомогою батьків, учнів, їхніх товаришів, друзів варто з'ясувати низку питань: із чого найчастіше сміється дитина; як часто вона сміється; чи є її сміх щирим; чи завжди сміх приносить їй радість і задоволення; чи буває в неї «чорний сміх»; якщо так, то що його зумовлює; чи варто сміятися над собою; як часто дитина це робить; чи впливають її позитивні емоції на ставлення до навчання; чи розуміє учень зміст народних гуморесок, усмішок, анекдотів, жартівливих пісень; чи подобаються вони йому; чи намагається їх запам'ятати; як часто дитина розповідає щось смішне; чи пов'язано це з її шкільним життям; чи смішно дитині, коли бачить, як упав її товариш; чи вміє вона з гумором виходити з неприємних ситуацій та ін.

Обґрунтування результатів опитування уможливорює вироблення теоретико-методичних орієнтирів щодо практичної діяльності з формування у студентів готовності до педагогічної взаємодії з учнями, розвитку в них уміння сміятися над власними помилками та оптимістично сприймати довкілля. Засобом

вирішення цих завдань є народний гумор¹, отож майбутнього вчителя варто якомога ширше знайомити з розмаїттям жанрів української сміхової культури – жартівливими піснями, анекдотами, усмішками, бувальщинами, байками та ін.

Гострою дотепністю відзначаються *жартівливі народні пісні* («Грицю, Грицю до роботи», «Господиня гарна я», «Ой що ж то за шум учинився» тощо), у яких засуджуються негативи побутового життя – ледарство, байдужість, безгосподарність. Вони доступні для різних вікових категорій своїм лаконізмом, поетичністю, простотою, легкістю запам'ятовування, містять невичерпний виховний потенціал.

Відносній безтурботності парубочого та дівочого життя український народ жартівливо протиставляє відповідальність і працьовитість молодичь:

- А парубкам усе воля,
За шапочку та із хаточки,
За дудочку та на вуличку...
- А дівчатам вся воля,
За платочок та у таночок,
За юпочку та на вуличку.
- Молодицям та нема волі.
Піч каже: «Топи мене»,
Діжа каже: «Міси мене»,
Борщ каже: «Помішай мене»,
А каша каже: «Підіймай мене»,
Хата каже: «Вимітай мене»,
Дитя каже: «Погодуй мене»,
Милий каже: «Поцілуй мене» [5, с. 105].

Святкування Різдва Христового в Україні – одне з найбільш яскравих подій, що супроводжується театралізованими вертепами, колядками та щедрівками, в тому числі й гумористичного змісту, що засвідчують добру вдачу та вміння посміятись над власними невдачами українців, котрі оптимістично сміються навіть у бідності, про що доводить народна колядка «Ішли дві баби колядувати» [5, с. 332]:

¹ Гумор (від лат. humor – волога, рідина) – різновид комічного, коли про серйозне говориться з доброзичливою посмішкою. Звідси народний гумор – це гумор, творцем якого є народ.

*Йшли дві баби колядувати:
Ой одна гола, а друга боса.
А боса каже: – Кричімо гірше,
Кричімо гірше, винесуть більше.
А гола каже: – Годі кричати,
Годі кричати – нема в що брати.*

Або:

*Бігла Оленка по льоду,
Загубила коляду.
А ти, Грицю, не гуляй –
Коляду йди позбирай.*

Гострою дошкульністю характеризуються *народні прислів'я, приказки й побутові побажання*, що репрезентують цілий спектр особистісних цінностей людини та їхні антиподи. Значна їх частина стосується господарсько-побутової сфери життєдіяльності. У прислів'ях «У доброї господині і півень несеться», «Де дві газдині, там голодні свині», «Де багато господинь, там хата неметена та каша несолена», «За добрим господарем і свиня господиня» позначені окремі факти та явища реальної дійсності, які здавна побутували в народному житті. Про наслідки безглузлого господарювання свідчать прислів'я: «Догаздувався до дідівської торби», «Він би газдував, якби віко жито мав», «Почав газдувати і не стало йому хліба» тощо.

Популярним жанром народного гумористичного мистецтва є *анекдот*. За визначенням О. Дея, це «коротеньке жартівливе оповідання про незвичайну, смішну подію, пригоду чи ситуацію, рису людського характеру або вчинок» [7, с. 86]. Народні анекдоти, на нашу думку, необхідно використовувати у виховній роботі зі студентами, зокрема, на заняттях фольклорно-етнографічного гуртка, під час проведення свят українського гумору, КВК, організації виставок творів письменників-гумористів («Г. Бойко – дитячий поет-гуморист», «Остап Вишня – майстер гуморесок»), залучення майбутніх фахівців до експедиційної чи науково-дослідної діяльності етнопедагогічного спрямування.

Народні анекдоти є найпоширенішими серед інших гумористичних творів у студентському середовищі. Іноді анекдоти стають причиною порушень дисципліни в навчально-виховному процесі. Одна з найприкріших педагогічних помилок, на думку

В. Сухомлинського, коли вчитель на дитячий недоречний сміх злиться, а «...Треба присоромити гумором» [12, с. 587]. Як засвідчують результати опитування учнів про вчителя, більшість надала перевагу таким якостям, як весела вдача й почуття гумору. Доречно використані гумористичні елементи можуть успішно слугувати засобом налагодження та збереження гуманних взаємин між учасниками педагогічного процесу.

Ш. Амонашвілі глибоко переконаний, що неможливо здійснювати справжнє виховання без дитячих витівок. На його думку, займатися з учнями, які імітують поведінку досвідчених дорослих, нецікаво: «Я спершу підбурих би таких дітей до витівок, до невгамовності, а потім би приступив до пошуків методів виховання». Вчений зауважує, що більшість педагогів схильні бачити в дитячих пустошах злочин, аморальність, але пустуни, витівники – це в першу чергу життєрадісні, кмітливі, дотепні, комунікабельні діти з розвиненим почуттям гумору, які помічають смішне в найбільш серйозному, дарують хороший настрій і сміх не тільки собі, але й оточуючим. Дорослих мають насторожувати грубі дитячі пустощі, коли вони переростають у хуліганство чи агресивність [1, с. 25–27].

Гумор учителя як природне джерело оптимізму, складову його педагогічної майстерності аналізує Г. Васянович: «Гумор є доцільним із погляду вирішення як виховних, так і дидактичних проблем, оскільки має свою логіку, доказ. Він може бути з успіхом застосований як аргумент, роз'яснення, підтвердження основних думок, положень... Він [гумор] допомагає не лише співставити явища в аспекті їх суперечності (рівень констатації), але й подивитися на це співвідношення з неочікуваного боку. Саме несподіваність яскраво і глибоко виявляє протиріччя явищ... і викликає сміх» [3, с. 87].

У процесі професійної підготовки доцільно акцентувати увагу студентства на тому, що зарубіжне мистецтво є носієм специфічного гумору, не характерного для українців, приміром, фізіологічний гумор (коли діти сміються з того, що герої видають неприємні звуки чи роблять дивну міміку обличчя). З цього приводу І. Беженар та Ю. Рибалкіна зазначають: «Національна специфіка концепції гумору визначається особливостями менталітету, системою цінностей нації, з одного боку, та

можливостями національної мови, з іншого» [2]. Важливим завданням педагога є навчити дітей доброзичливому гумору, який би не переходив у жорстокий цинізм. Адже школярі (та й студенти) зазвичай сміються, спостерігаючи неприємні для своїх ровесників ситуації. Дитячий цинізм іноді є захисним механізмом від несправедливості чи образи. Відтак, часто в них з'являється інтерес до слухання сумнівного сучасного фольклору, в молодіжних дворових компаніях глибоко вкорінилися численні анекдоти з уживанням ненормативної лексики.

Не менш захоплюючий жанр української сміхової культури – *народні усмішки*, дотепні персонажі яких приваблюють учнів своєю ущипливою іронією та кмітливістю, як-от:

– *Або ви, тату, йдіть по дрова, а я буду дома, або я буду дома, а Ви йдіть по дрова, – усе ж кому-небудь та треба йти* [8, с. 127].

Або ж:

- *Що наші дівчата роблять?*
- *Шиють та співають.*
- *А мати?*
- *Порюють та плачуть* [8, с. 151].

Дитячому гумору, як засвідчують результати спостереження, найбільш притаманні теми зі шкільного життя, наприклад:

Учитель просить учня дібрати до іменника прикметники:

- *Іванку, яке яблуко?*
- *Дуже дороге.*

У процесі проходження студентами педагогічної практики зібрано чимало гумористичних висловлювань учнів, часто зі слів їхніх батьків:

Дід повчас онука:

- *Знаєш, як Бог створив перших людей на Землі.*
- *Так, знаю. Краще розкажи, як створили третю людину.*

Або:

- *Дідусю, а ти був маленьким?*
- *Був, онучку.*
- *Ну, й сміялися, напевно, діти з твоєї лисини.*

Отже, важливим аспектом професійно-педагогічної підготовки є вивчення студентами досвіду використання народного гумористичного мистецтва в навчанні та вихованні дітей і молоді, що слугує засобом стимулювання їх навчально-пізнавальних інтересів; вироблення належного ставлення до предметів,

процесів і явищ оточуючого світу, позитивних емоцій і почуттів; створення сприятливого морально-психологічного клімату в соціумі; зміцнення стресостійкості; формування уявлень про іронічний сарказм у відображенні життєвого негативу; розвитку творчих здібностей тощо.

На жаль, обсяг статті не дає змоги детальніше висвітлити інші жанри гумористичного мистецтва (гуморески, байки, небилиці, прислів'я-каламбури, примовлянки тощо) та їхній етновиховний потенціал. Заслуговує на увагу аналіз лінгвістичного, психологічного, соціологічного і літературознавчого підходів до вивчення народного гумору як поліфункціонального явища. Подальше дослідження окресленої проблеми в педагогічному ракурсі є перспективним як в теоретичному, так і в методичному вимірах, оскільки його результати слугують дієвим засобом національного виховання молодого покоління. Вивчення сучасного народного гумористичного досвіду уможливить розробку технологій його використання в педагогічному процесі навчальних закладів різних типів.

Список використаної літератури

1. Амонашвили Ш. А. Здравствуйте, дети!: пособ. для учителя / Ш. А. Амонашвили. – 2-е изд. – М. : Просвещение, 1988. – 208 с.
2. Беженар І. С. Універсальне і національне в англійському гуморі / І. С. Беженар, Ю. В. Рибалкіна // Вісник Черкаського університету : зб. наук. праць / Черкас. нац. ун-т. ім. Богдана Хмельницького. – Вип. 169. – Черкаси, 2009. – С. 204–211. – (Серія «Філологічні науки»).
3. Васянович Г. Вибрані твори : в 5 т. – Т. 3: Педагогічна етика : навч. посіб. / Григорій Васянович. – Львів : Сполом, 2010. – 420 с.
4. Зязюн І. А. Естетичний досвід особи. Формування і сфери вияву / І. А. Зязюн. – К. : Вища школа, 1976. – 172 с.
5. Календарно-обрядові пісні / [упор. О. Ю. Чебанюк]. – К. : Дніпро, 1987. – 392 с.
6. Корж Н. К. Из скарбниці античної мудрості / Н. К. Корж, Ф. Й. Луцька. – К. : Вища школа, 1988. – 320 с.
7. Кузьменко В. І. Словник літературознавчих термінів / В. І. Кузьменко. – К. : Укр. письменник, 1997. – 230 с.
8. Народні усмішки. – К. : Дніпро, 1969. – 190 с.
9. Про затвердження Концепції національного виховання студентської молоді. Рішення Колегії МОН України від 25.06.2009 р. Протокол № 7/2–4. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/4310/.
10. Психология. Словарь / [под общ. ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского]. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Политиздат, 1990. – 494 с.

11. Старовойтенко Н. В. Виховання почуття гумору у старших дошкільників та молодших школярів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.07 «Теорія та методика виховання» / Н. В. Старовойтенко; Ін-т проблем виховання АПН України. – К., 2000. – 17 с.
12. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : в 5 т. / В. О. Сухомлинський. – Т. 1. – К. : Рад. школа, 1976. – 654 с.

Елена Будник

НАЦИОНАЛЬНОЕ ВОСПИТАНИЕ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ СРЕДСТВАМИ НАРОДНОГО ЮМОРИСТИЧЕСКОГО ИСКУССТВА

В статье обосновано значение народного юмористического искусства в национальном воспитании будущих педагогов, охарактеризованы возможности использования народного юмора в профессиональной подготовке будущих педагогов. Обобщено, что изучение студентами прогрессивного опыта использования народного юмористического искусства в обучении и воспитании детей и молодежи служит средством стимулирования их учебно-познавательных интересов, воспитания адекватного отношения к предметам, процессам и явлениям окружающего мира, позитивных эмоций и чувств, создания благоприятного, морально-психологического климата в социуме, развития творческих способностей. Акцентируется внимание на том, что действенным средством положительного влияния на эмоциональную сферу человека является народный юмор как неотъемлемая составляющая фольклора, специфическая черта менталитета, духовности, мировоззрения этноса. Юмористическое искусство является весомой составляющей украинской народной культуры, так как один из существенных признаков менталитета украинцев – их остроумие, веселый нрав и умение добродушно смеяться над своими и чужими ошибками. Автор отмечает, что необходимо формировать у студентов готовность к педагогическому взаимодействию с учениками, развивать у них умение смеяться над собственными ошибками и оптимистично воспринимать окружающую действительность.

Ключевые слова: *национальное воспитание, профессионально-педагогическая подготовка, юмористическое искусство, народный юмор.*

Olena Budnyk

NATIONAL EDUCATION OF FUTURE TEACHERS BY MEANS OF FOLK HUMOROUS ART

The importance of folk humorous art in the national education of future teachers is substantiated in the article; the possibility of usage of folk humor in the process of future teachers training is characterized. It is generalized that studying by students of progressive experience of usage of folk humorous art in teaching and upbringing of children and youth is a means of encouraging their educational and cognitive interests, upbringing adequate attitude to objects, processes and phenomena of the world, positive emotions and feelings, creating positive, moral and

psychological climate in society, development of creative abilities. Attention is focused on the fact that the effective means of positive influence on the emotional sphere of human is folk humor as an integral component of the folklore, the specific feature of mentality, spirituality, world outlook of ethos. Humorous art is a significant component of Ukrainian folk culture, as one of the essential features of the mentality of Ukrainians – their wit, cheerful nature and ability to laugh genially over their and others' mistakes. The author points out that it is necessary to form the students' readiness to pedagogical interaction with students, to develop their ability to laugh at their own mistakes and perceive reality optimistically.

Keywords: *national education, professional and pedagogical training, humorous art, folk humor.*

Одержано 17.02.2014 р.